

DISSERTATIO JURIDICA
DE
PARIBVS
SENTENTIIS JUDICVM
ET
ARBITRORVM

QVAM
SVB PRAESIDE
DN. CASPARE HENRICO
HORNIO

JCTO ET ANTECESSOR. POTENTISS. REG. PO.
LON. ET ELECTOR. SAX. IN PROV. SENATV
CONSILIARIO, FACVLT. JURID. IN ACAD.
VITEMB. ORDIN. ET SENIORE ELECTOR.
CVR. CONSIST. ECCL. ET SCABINATVS

NEC NON
JUDIC. PROV. IN LVSAT. INFER. ASSESSORE
IN AVDITORIO JCTORVM

AD D. XII. JUN. A. MDCCXVII
PVBLICO ERVDITORVM EXAMINI

SVBMITTIT
GEORGIVS GVILIELMVS DE REIBNITZ

EQV. SIL. INFER.

RECUSA CLIO IDCC XLIV.

6

12

DISSERTATIO JURIDICA

DE

SENTENTIIS JUDICVM

ARBITRORVM

AVTORIS HENRICO

IOHANNIS ANTONII POTENTII REG. BO-

NON ET ELECTORIS SAC. IN BOV. SENATV

CONSILIARIO FACULT. JURID. IN AGAD.

AVT. ORDIN. SENIOR. ELECTOR.

GEORGIVS GÖTTLICHES SEIBNITZ

ALMA MATER

CONSPECTVS.

I.

Rectæ rationi maxime conveniens & æquissimum esse, in rebus a pluribus agendis sequi majoris partis sententiam.

II. Quid recta ratio svadeat, ubi pares sententiæ sunt judicium & arbitrorum?

III. Probare ista omnia tum Jus Civile, tum Jus Canonicum.

IV. Explicatur sententia **ULPIANI** in *L. 17. §. 5. ff. de Receptis.*

V. Juris Canonici placita excutiuntur circa paritatem sententiarum arbitrorum.

VI. Quid faciendum, si arbitrorum impares sententiæ dissonæ deprehendantur?

VII. Agitur de Judicibus, qui pares numero sunt, ex juris Civilis textibus.

X

VIII.

VIII. Conciliatur PAVLVS cum MODESTINO.

IX. Disquiritur de usu forensi. Regula constituitur: *paribus sententiis iudicum, illam, que pro reo est, preferendam esse. Quæ regula declaratur, additis exceptionibus.*

X. Executitur casus, ubi scilicet exceptio paribus suffragiis admittitur, atque rejicitur.

XI. Allegantur leges, quæ cavent, qua ratione paritas suffragiorum evitari possit, vel qua ratione, si illa se prodat, exitus quærendus?

XII. Qua ratione dissonæ iudicum sententiæ conjungi queant?

XIII. Regulam *thes. IX.* propositam non habere locum in secunda instantia.

XIV. Utrum in iudicio revisorio paribus revisorum sententiis prior confirmanda, nec ne? Recensentur ea, quæ circa hoc argumentum in causa *Erbmannorum Monasteriensium* acta.

XV. Utriusque partis argumenta.

XVI. Exitus hujus controversiæ. Subjicitur tum Conclusum trium Collegiorum Imperii; tum Decretum Cæsareæ Commissionis.

* *

*

DISPV-

DISPUTATIO JURIDICA
DE
BARIBVS SENTENTIIS
JUDICVM ET ARBITRORVM.

I.

uum homines ad dissentiendum inter se facillimi sint, atque sæpissime in diversas abeant sententias, contrariisque placitis sejungantur: utique ratione aliqua opus est expediendi negotia, quæ a pluribus pendent, vel pluribus sunt commissa. Uti vero ad illorum voluntatem, qui ex arbitrio suo consociati sunt, vel aliis negotia expedienda deferunt, pertinere, quam formam tractandis negotiis imponere velint: ita, ubi nihil conventum aut dictum est, nullum remedium magis commodum apparuit hucusque, quo plurium dissensus celerius feliciusque minori invidia, & strepitu, majorique tranquillitate ad exitum deduci queat,

A quam,

quam, ut stetur sententiæ, quæ pluribus placuit. Innititur hæc res præsumptione quadam naturali, quod ubi major pars, ibi quæque major perspicacia circa res agendas, cum plus videant oculi, quam oculus; atque sic credibile, majorem partem etiam sanio-rem esse. Quod licet sæpe fallat, satius tamen est in eo acquiescere, quam infinitis disceptationibus, quæ sanior pars sit? januam aperire. Accedit ratio æquitatis, quod iniquum sit, minorem partem postulare, ut major illam sequatur; æquius autem longè, si minor pars sequatur plures, pro quorum sententiâ major, ut diximus, est præsumtio. Ob quam causam maxime verisimile est, illos, qui in unam societatem coivere, vel aliis negotium expediendum commiserunt, si aliud non actum, nullam aliam, quam hanc rationem expediendi negotia voluisse. Et hoc est, quod APPIANUS dicit: ἔστι δὲ εὖ τε χειροτονίας, καὶ δικαίαι αἰεὶ τὸ πλείον δικαιοτέρου; tam in Comitibus, quam in judiciis vincit pars major; & ARISTOTELIS νόσισι τὸ τοῖς πλείοσι δόξαν. Pertinent huc varii Juris Civilis Textus ex L. 2. ff. quod cujusque unum. l. 19. ff. ad L. Municip. l. 7. §. ult. ff. de pactis. l. 36. ff. de re judic. §. l. 17. §. 6. ff. de rec. qui arbit. ex jure Canonico Tit. Decret. de his, quæ fiunt a majori parte, ubi Doctores. GROTIUS de Jur. B. & Pacis L. II. c. 5. §. 17. & ibid. ejus Commentatorem PUFFENDORF, de J. N. & G. L. VII. c. 2. §. 15. ZIEGL. d. Officio Judicis c. 42. §. 3. 199. Non ignotum est, esse etiam, ubi hæc regula officium perdat. Sed hæc excutere non est præsentis instituti. Conf. D. PRASCHIVS de jure majoris partis CARPZ. Dec. 82. D. COCCEJ, de eo quod just. circ. num. suffrag.

culum suum absolventibus. Sic paribus sententiis va-
luit mitior, & *Orestes* evasit, quæ res apud *Aeschyl-*
lum, & apud *Euripidem* tractatur. Vid. *Boekleri*
Dissert. de Calculo Minervæ Coccej. d. l. s. u. Quod ad
privata arbitria attinet, ob eandem rationem utique
verissimum est, nihil agi, si pares sint sententiæ arbi-
trorum. Quia enim neutra pars ex disceptantibus
superat alteram, res in priori statu manet, nihilque
immurari potest. Non tamen præcise opus est, ut ille,
qui rei partes sustinet, absolvatur, cum iudex adiri
queat, qui publica autoritate dirimat controversiam:
ut adeo reipublicæ magni non intersit, per arbitria
lites finire, & non fluctuare, quæ privatorum arbitrio
constituuntur. Atque hæc ita si res ex sola recta ra-
tione definienda est. Quod si autem forrasse lex vel
compromissum aliud quid exigat, rationemque mon-
strer, qua paribus iudicum sententiis exitus invenien-
dus, in hocce utique subsistendum est. *B. Zieglerus*
ad Grozium d. l. qua de re in sequentibus agendum.

III.

In nostro jure Civili si versamur, res caret du-
bio, plurium iudicum, vel arbitrorum sententiam
prævalere, ubi circa causæ controversiæ definitionem
dissentiant. *l. 36. 37. 39. ff. de re judic. l. 17. §. 6. 7. l. 27.*
§. 3. ff. de receptis. id quod & cum placitis Juris Cano-
nici convenit, quemadmodum illius interpretes *ad*
cap. I. X. de arbitris & alibi passim exponere solent. Illud
vero, quid statuendum, si pares sententiæ deprehen-
dantur? non adeo expeditum est omni ex parte. Quod
ad arbitros attinet, si pares numero sint, & in æquas par-

partes scindantur, nihil agitur, & licet eorum sententia non stari. *l. 27. §. 3. ff. de recept.* Id quod & dictamen rectæ rationis docet, ceu modo diximus. Svadendum ergo est, ut impares numero assumantur, vel duobus vel pluribus paribus electis ita in illos compromittatur, ut eis tertius certus, quem nostri mores *super arbitrum*, vel *obmannum* dicunt, accedat, atque sic res exitum capiat. *l. 17. §. 5. ff. eod.* Suggestit quoque hoc consilium *Synodus Africana*, cujus particulam ex *Cap. 88. GREGORIVS IX.* Decretalibus suis inferuit, *cap. l. X. de arbitris.* quæ & in prima antiqua *BERNARDI* collectione *Cap. IV. de foro competenti* reperitur, jubetque, ut, si ex communi placito Episcoporum, inter quos causa versatur, arbitros elegerint, aut unus eligatur, aut tres, ut, si tres elegerint, aut omnium sequantur sententiam, aut duorum. Canones isti extant apud *LABBEUM Tom. II. pag. 1644.* Observatum est hoc institutum in illo celebri *compromisso Heilbronnensi A. M DC LXVI.* ubi in causa *Wildfangiatus Regis Gallia & Sveciæ delegatis Compromissariis Commisarius Cæsareus Obmannus datus & constitutus est*, ceu formula *compromissi* docet, quæ in *actis publicis A. M DC LXVII.* editis extat.

IV.

Quod si vero in duos sic fuerit compromissum, ut, si dissentirent, tertium incertum adsumant, *ULPIANVS L. XIII. ad Edictum L. 17. §. 5. ff. de receptis* putat, tale compromissum non valere; nam in *assumendo*, ait, *possunt dissentire.* Addit tamen in *§. 6. dictæ legis*, *usitatum esse, etiam in duos compromitti,*

Et si non consentiant, (velint tamen compromittentes in compromisso persistere, a quo recedere alias possunt, *L. 27. §. 3. ff. eod.*) cogere arbitros debere Praetorem, tertiam certam ut eligant personam, cujus auctoritati pareatur. Quod procul dubio ideo usus probavit, quod inter sit publicæ rei, lites finiri; id vero duobus arbitris electis, si dissentiant, fieri nequeat, qui propter istum dissensum præstare non possunt, quod in se receperunt, vel promiserunt, se scilicet finem controversiæ imposituros sua sententia. *l. 13. §. recepisse 2. ff. de receptis.* Cum vero non absurdum sit, ea pacto comprehendere, ad quæ tanquam rationabilia Prætor arbitros suo potest adstringere imperio: nulla causa est, cur non etiam ab initio sic possit in duos compromitti, ut hi inter se dissentientes tertium suo arbitratu adsciscant, discordiam diremturum, atque sic a colligantibus ipsis, a quorum voluntate totum arbitrium pender, constitui illud, quod Prætor, ubi opus est, decernere potest. Ut adeo inter duos istos casus, nisi cavillari quis velit, nulla differentia admitti, aut ejus solida ratio dari possit; sed potius existimandum sit, ULPIANVM, dum usitatam sententiam in §. 6. recenset, illam vero, quæ §. 5. habetur, suam fuisse dicit, aut sententiam hancce mutasse, aut istam opinionem, quæ §. 6. proponitur, propter analogiam juris, quicquid ULPIANO sæpius miseris subtilitatibus dedido (ceu ex *L. 15. §. 7. ff. de Usufr. l. 4. §. 3. ff. de cond. ob turpem causam* pater) placuerit, etiam speciei §. 5. accommodandam esse. Cæterum his casibus si arbitri duo in tertium consentiunt, res in vado erit. Quid si autem dissentiant duo in eligendo tertio? cogere

cogere debere eos Prætozem *ULPIANVS* ait in §. 6. ut eligant tertium: quod idem & ad speciem §. 5. pertinebit ex nostra sententia, & sub multa quoque fieri poterit. Sed quis cogere potest eos ad rem, quæ non est in potestate singulorum, ob hominum ad dissentiendum facilitatem; & in casu §. 6. ad id, de quo nihil in se receperunt? Quin & hæc res pendet unice a compromisso, ac inde sine iudicis interuentu dijudicanda. *l. 21. 32. §. 15. l. 40. ff. d. recept.* quod vero non fit, si Prætor partes suas interponat. Hæret hic aqua interpretibus, etiam acurissimo *BACCHOVIO ad tit. ff. d. recept. Cap. II. n. 3.* ubi *ACCURSII* facilitates notat. Dicendum vero: Prætozem ita officium suum interponere debere, ut, si arbitris inter se ea de re conveniri nequeat, vel forte eligant unum ex illis, qui ab uno alterove nominatus est, vel assumant, quem partes litigantes ipsæ nominant; vel Prætozem ad certam personam nominatim officium suum dirigere debere, atque cogere arbitros, ut illum admittant, atque cum eo sententiam dicant. Quod quidem contra voluntatem partium fieri vel arbitrorum, dici nequit; quoniam in specie §. 5. assumptio tertii, incerti licet, ex placito litigantium fit; & arbitri illam simul in se cum arbitrio receperunt. Nec in specie §. 6. aliud agitur, quam quod intendunt compromittentes, & recipientes arbitrium, quibus ea, quæ utroque casu agit Prætor, non possunt non placere; quia alias frustra arbitrium constitutum & receptum foret, & res exitu careret. Quod tamen eo minus volunt partes litigantes, quod persistunt in arbitrio, arbitris duobus licet

licet inter se diffidentibus, a quo tamen recedere possent, ceu dictum.

V.

Jus Pontificium sibi hac parte non adeo constat, & dum Juris Civilis sententiam Pontifices sequi intendunt, illam non recte assecuti videntur. Duos vero casus distinguunt Pontifices. Prior casus habetur in *cap. 12. X. d. Arbitris*, ubi proponitur hæc species: Agebatur causa coram judicibus auctoritate apostolica constitutis, tandemque in duos arbitros compromittebatur, hac ratione, ut, si illi duo dissentirent, judices tertium adderent arbitrum - cumque tertius arbiter, a judicibus prædictis electus, condemnatus reus est ex sententia duorum arbitratorum, vincendum tertium, & ideo judices compellebant condemnatum ad observantiam hujus arbitrii. Appellatione ad Pontificem *GREGORIUM IX.* interposita, sententiam istam nullam dicit Papa, addita ratione, quod legali provisione statutum, ut compromissum de incerta persona in arbitrum assumenda non teneat: qua parte procul dubio respexit ad sententiam *ULPIANI* in *§. 5. saepe alleg.* propositam. Ast vero hanc sententiam non quadrare ad præsentem casum, certum est. Namque assumptio tertii non in voluntatem arbitratorum, sed judicum relata erat, atque sic arbitri non dissenserunt, nec dissentire poterant; nemine etiam contradicente, arbiter superadditus: atque adeo nulla causa fuit, istam sententiam nullam declarandi. Alter casus habetur in *Cap. 39. X. d. Offic. & potest. judicis delegati, c. 61. X. d. Appellat.* ubi duo simpliciter assum-

ti,

ti, si inter se dissentiant, cogi possunt, ut tertium assumant. Quæ sententia ex §. 6. sæpius allegato nostro desumpta videtur, & non cohæret cum sententia GREGORII IX. ceu ex dictis patet. Conf. D. BOEHM. ad Tit. X. de arbitris. §. 6. 7. Quicquid tamen hujus sit, Canonistæ ipsi usu servare fatentur eam, quam nos adstruximus. ESPEN *Jur. Ecclæs. P. III. Tit. 5. c. 4. §. 15. & ibid. alleg.* De usu GALLIÆ testatur MORNACIUS ad dictam L. 17. BELGII, CYPRAEVS in *Not. Juris Belgici. ff. de arbitris.* GROENVEGEN de LL. abrog. ad L. 18 ff. de receptis. SIMON van LOEVEN in *Censura forensi P. I. c. 17. n. 9.* GERMANIÆ nostræ, B. STRICKVS in U. M. ff. Tit. de receptis §. 9 Conf. HUBERVS in *Economia Romana ad d. l. 17.* Imo non desunt, qui existimant, si ne quidem additum fuerit, in dissensu electorum tertium assumendum esse, nec Prætor etiam jubeat tertium adfiscere; ipsos tamen jure suo posse tertium associare sibi litis dirimendæ causâ; quasi data arbitris controversiæ finiendæ potestate, ea etiam tacite concessa videantur, sine quibus negotium definiri non potest: uti hoc casu, ubi res exitu caret, si pari numero dissentiant, tertio non admisso. a L. 2. ff. d. Jurisdiction. LOEVEN. *Cens. for. P. I. p. II. c. 17. n. 10.* JOH. VOET. ad Tit. d. *recept. n. 13.* Quod non carere ratione puto. Cur enim non sponte facere queant id, ad quod compelli possunt a Prætorè? & sane dum litigantes a compromisso non recedunt, quod in casu dissensus utique licet, ut semel ac iterum dictum, tacite assensum accommodant, allectioni tertii, sine qua res exitu caret. Cui

B

fen-

sententiæ *c. 61. X. d. Appellationibus* favere videtur. Optimum vero est, ut partes litigantes, ceu dictum, statim ab initio, *certam* tertiam personam adjiciant; vel si hoc non placeat, in casu dissensus tertii electio uni ex arbitris soli committatur. Confer. TELLEZ. ad *Cap. I. X. de Arbitris*. D. BOEHMER. ad *Tit. X. d. Arbitris*. §. 6. & 7. LINCKIUS ad *d. Tit.*

VI.

Tertius ille assumtus, si unius ex arbitris sententiæ accedat, ei stabitur; si vero & hic a reliquis plane dissentiat, & tertiam sententiam foveat, nihil actum est, nec utri sententiæ stari potest. *l. 27. §. 3. ff. d. recept.* Danda vero opera, ut, si fieri potest, dissonæ sententiæ jungantur in consensum majoris partis, ceu exemplo declaratur ab ULPIANO in *l. 27. §. 3. ff. d. recept.* Id quod tum contingit, quando sententiæ non totis rebus differunt, sed altera partem alterius continet. Scilicet, si e. gr. ex tribus arbitris quindecim, alius decem, tertius quinque condemnent, quinque debent præstari ex sententia JULIANI quam ULPIANVS *d. l.* probat, quia in hanc summam omnes consenserunt. Vapulat hæc apud quosdam sententia, præsertim AVTVMNVN & GROENEWEGENIVM, dum hunc locum excutunt. Prior censet, æquius esse, decem præstari, non quinque, quia duo in decem consenserunt, qui vincunt tertium: nam is, qui damnavit in quindecim, damnavit etiam in decem, quæ minor summa majori illi inest. Alter nimis subtiliter philosophatur, dum dicit, non posse conjungi sententias, quia licet decem & quinque

que in quindecim contineantur *physicaliter*, non tamen comprehenduntur *intentionaliter*, habita ratione intentionis arbitrorum: namque ejus, qui in quindecim vel decem condemnat, intentio, ait, non est, in quinque condemnare. Et ideo nihil actum esse, nec laudum subsistere posse existimat. Sed *ULPIANI* & *JULIANI* sententia non caret ratione. Nam revera qui quindecim præstari vult, vult etiam decem & quinque præstari; & qui in decem constituit, in quinque etiam id utique facit: atque sic de intentione nullum dubium est. Illud autem dubium saltem apparet, utrum X. & XV. conjungendi sint adversus V. an vero V. & X. adversus XV. Itaque in hoc dubio suffragia in leniorem partem recte flectuntur, atque sententia in V. fit, in quam summam omnes confenserunt. Conf. *l. 125. ff. d. Reg. Juris*. Sane hanc sententiam *ULPIANI* & *JULIANI JUSTINIANVS*, dum passus est in ff. referri, comprobavit. Fecit & id Pontifex *BONIFACIUS VIII. in Cap. I. de arbitris in VI.* atque usus, dum Jus Justinianeum, Canonicumque admittit, retinuitque, in Germania etiam robur illi addidit. Conf. *BACHOV. d. l. VOET. ad T. de Rec. §. 19. HVBERS in Evnom. ad d. l. 27. p. 219.* Si vero duo damnaverint in X. tertius in V. duorum sententia, quæ in X. conspirat, præferenda est, a quibus vere dissentit, qui in V. damnat. Quod & probat Pontifex in *d. Cap. I. HVB. d. l.* Idem dici debet, si unus in XV. alter in X. damnet, tertius vero absolvat: ubi iterum priores duo conjungendi, qui in X. consentiunt. *GROT. L. II. Jur. Bell. c. 5. n. 19.* Si vero totis rebus differunt, v. g. si unus

B 2

reum

reum actione confessoria conventum damnet, alter absolvat, tertius purgatorium injungat: nihil actum est. Nec opus, ut absolvatur reus, vel ad favorem causæ respiciatur, quia judex adiri potest, si arbitrio res confici non potuit, ceu dictum §. II.

Videamus nunc de Judicibus, qui pares numero sunt. *MODESTINVS* in l. 28. ff. de re judicata seu L. XII. responsum, consultus, quid juris sit, si duo dati judices, diversas sententias dederint, respondit: utramque in pendentem esse, donec competens judex unam confirmaverit. *PAVLVS* L. XVII. ad Edict. inter pares, ait, numero judices si dissona sententiae proferantur, in de liberalibus quidem causis (secundum quod a Divo Pio constitutum est) pro libertate statutum obtinet; in aliis autem causis pro reo, quod et in judiciis publicis obtineri oportet. Si diversis summis condemnent judices, minimam spectandam esse, *JULIANVS* scribit, l. 38. ff. de re judic. Mirum vero, quod *PAVLVS* ad D. *PIVM* referat, quod jam dudum olim Lege Junia Petronia iustum est, pronuntiandum nempe pro libertate esse, si dissonantes pares judicorum sententiae existant, id quod *HERMOGENIANVS* docet L. i. Juris epit. in l. 24. ff. de manumiss. Quæ Lex Petronia, vel Patronia, ut alii legunt, de manumissionum causis probandis apud Consilium, vel Prætozem egit. Forte tamen D. *PII* constitutio novum robur sententiae legis Petroniae attulit. Aliiter *CYRILLVS* ad d. l. 38. ff. de re jud. Ab hisce vero non aliena est sententia *JULIANI* in l. 30. ff. de liberal. causa, in cujus lege eleganti specie tandem

dem ad favorem libertatis recurritur, & pro ea tuenda pronunciat. Quod vero *PAVLVS* in aliis causis pro reo statuere jubet, id etiam comprobatur *MARCELLVS L. 10. ff. de inoff. Test.* Agitur in ista specie de querela inofficiosi testamenti. Pars judicantium contra testamentum & sic pro actore, hærede ab intestato querente de testamento contra officium pietatis facta; pars secundum id sententiam dedit, & sic pro reo hærede scilicet scripto, qui in testamento præsidium ponit. Respondet *JCTUS*, humanius esse, ejus partis sententiam sequi, quæ secundum testamentum spectabit, nisi, si aperte iudices inique secundum scriptum hæredem pronunciaffe apparebit. Quod quæso quid aliud est, quam pro reo sententiam ferre? *HVB.* ad d. l. quamvis etiam favor testamenti in partes hic vocari queat. *CYJAC. L. XII. Obs. 16.* Ex hisce itaque apparet, *PAVLVM* secundum dictamen rectæ rationis, & cum eo *MARCELLVM* hanc regulam suppeditare: paribus iudicum sententiis in omnibus causis, etiam iudicis publicis illam præferendam esse sententiam, quæ pro reo fertur. Cui regulæ & *PAVLVS*, & *HERMOGENIANVS* & *JVLIANVS* exceptionem subjungunt: nisi de liberali causa agatur, ubi illa sententia præferenda, quæ libertari favet, licet ad actoris partes pertineat, puta, si quis ad libertatem proclamet, qui in alterius servitute hucusque fuit.

VIII.

Dum vero *PAVLVS* illique assentientes viam monstrant, qua statim exitus reperiri possit, *MODESTI*

B 3

NVS

NVS vero alterius iudicis, qui non nisi superior quidam esse potest, arbitrium & confirmationem expectare jubet: solliciti sunt interpretes nostri, qua ratione *MODESTINI* responsum cum reliquis conciliari queat. *CVJAC.* ad d. l. 38. ff. d. re judic. *MODESTINI* responsum refert ad iudicia *pedaneorum iudicum*, qui si duo dati sint, qui dissonas sententias proferant, iudex competens, id est *Prætor*, qui eos dedit, confirmat, utram mavult, exequiturque. Nam hæc confirmatio, & executio sententiarum iudicum a *Prætoribus* datorum, qui jurisdictionem non habebant, ad ipsum spectat *Prætores* l. 15. pr. ff. de re judic. Qua parte *CVJACIVS*, quod & *WISSENB.* ad Tit. ff. de re jud. §. 4. facit, Græcos sequitur, qui *Lib. IX. Tit. III. §. 37. MODESTINI* sententiam ita exprimunt: Δυὸ χαμαιδικαστῶν ἐναντία ψήφοι ἐν ἡραμένωσις ἢ ἕως ὁ πόρος φοροῦ ἀρχῶν τῆν μίαν βεβαίωσει. *Dua iudicum pedaneorum contrariæ sententia in pendenti sunt, donec competens iudex unam confirmaverit.* Quibus Græcis hac parte eo magis fides habenda, quo propius ad ætatem *MODESTINI* accedunt. conf. *DVAR. DON.* ad d. L. 28. *FAB. Cod.* l. 7. 3. *PAVLI* vero & *MARCELLI* sententias accipit idem *CVJACIVS* de iudiciis *recuperatoriis* & *centum viralibus* quoque, quibus *Prætores*, aut *Præsides* ipsi præsidebant: quod dum *pedanei iudices* iudicabant, non fiebat; de quibus iudiciis *FRANCISCVS POLLETTVS* in *Historia fori Romani* L. III. c. 3. 15. agit. Itaque cum *Prætores* aut *Præsides* ipsi affidebant, non opus erat, expectare illorum confirmationem, sed statim hi pronuntiare poterant secundum regulam *PAVLI & MARCELLI*. Interim hoc posito, credibile

bile nihilominus est, & Prætozem in confirmanda sen-
 tentia ex paribus judicum pedaneorum eandem rati-
 onem sequi debuiffe. *JOH. VOETIUS ad tit. ff. de re*
judic. §. 15. de duobus diversorum judiciorum judicibus,
qui singuli separatim de causa eadem diversas tulerunt
sententias, simul exitum habere non valentes, acci-
pit MODESTINVM, ut in specie l. 30. ff. d. liberali causa
contigit; ubi si non militasset specialis favor libertatis,
ad id deveniendum fuisset, quod a MODESTINO re-
sponsum. HVBER. ad tit. d. re judic. §. 15. semper,
ait, tali casu utramque sententiam in pendenti esse,
donec competens judex, superior scilicet, unam earum
confirmaverit: hunc autem in confirmando hanc rati-
onem inire debere, ut regulariter pro reo sententia
pronunciatur, exceptis causis liberalibus, ubi si favor
libertatis ab actore quaeritur, pro illo pronunciandum.
Pene obliti essemus Glosse, quæ, dum textus hocce sibi
invicem conciliare studet, l. 28. de judicibus delegatis,
l. 38. autem de judiciis ordinariis accipit. Cum qua
facit Pontifex GREGORIUS IX. in cap. 26. x. de sen-
tent. & re jud. ubi de judicibus ordinariam jurisdictio-
nem habentibus constituit, duorum judicum diversas
sententias proferentium tenere eam, quæ pro reo,
non pro actore lata; nisi in causa favorabili, puta,
matrimonio, libertate, dote, seu testamento, pro ipso
actore scilicet fuerit pronunciata; si vero ex delegata
potestate judicandi munus exerceant, utramque pen-
dere sententiam ex arbitrio delegantis. Sed cum illa
distinctio judicis ordinarii & delegari haud sit juris ci-
vilis; quandoquidem non tantum judicum datorum,
sed

sed etiam eorum, quibus mandata jurisdictio alia plane ratio est, quam eorum, qui stylo Juris Canonici *Delegati*, & hodierno *Commissarii* dicuntur, de qua re Doctores ad *Tit. ff. d. jurisdict. & tit. ff. de officio ejus, cui mandata jurisdict.* nec non ad *Tit. Decretalium de officio & potestate judicis deleg.* & post eos *SCHILTERVS Exerc. V. lb. 22.* agunt: ideo hac distinctione diffidia textuum juris civilis componi non possunt. Eadem *Glossa* ad textum *l. 28. ff. d. sentent. & re judic.* aliam adhuc rationem addit, *PAPLV* cum *MODESTINI* conciliandi. Nempe ait, posse locum *MODESTINI* in *L. 28.* intelligi de duplicibus judiciis, ubi non apparet, quis actor, quis reus sit, item de interdicto: *Uti possidetis*, cum uterque æque probavit: Sed cum in judiciis divisiis ille pro actore habeatur, qui prior ad iudicium provocavit, & si simul provocaverint, forte res discerni possit, *l. 13. & 14. ff. de judiciis*, hoc ipso concidit hæc interpretatio *Glossæ*. Cur vero ad interdictum *Uti possidetis* restringere velit *Glossa* textum istum, nullam causam video. Et cum in judiciis possessorii quoque secundum veterem ritum iudices pedanei dati fuerint a Præatore, juxta *L. 1. §. 2. ff. si ventris nomine*, sententia *MODESTINI* utique etiam locum habere in judiciis possessorii poruit, sed non solum; verum etiam aliis omnibus, ubi ordine & more usitato veterum iudiciorum lis agebatur. Conf. *BEN- DER. de revision. actorum. Concl. XIX. n. 30.*

Postquam autem vetus ille mos dandorum judicium sublatus est, magistratibusque injunctum, ut ipsi de causa cognoscant, & judicent, *l. 2. C. d. judic. pedan.* atque hac ratione hocve sensu omnia judicia extraordinaria facta, *juxta §. ult. f. d. interdict. ubi VINNIVS* (quamvis & ordinaria dicenda, postquam ordinarium esse coepit, ut magistratus ipsi judicent) jam tempore *JVSTINIANI* regula *MODESTINI* nullum habuit usum; atque frustra a *TRIBORIANO* in *Digesta* relata est. Minus usum habebit in foro nostro hodierno, cum præsertim Jus Canonicum receperit *PAVLI & MARCELLI* sententiam, *cap. ult. X. d. sentent. & re judic.* Res eo redit, ex Jure Civili & Canonico hanc formandam esse regulam: *paribus judicium sententiis eam preferendam esse, que pro reo est.* Cujus rei ratio non tantum in favore rei, & liberationis, *juxta l. 125. ff. de R. J. & L. 47. d. Oblig. & action.* verum etiam in eo, quod status negotii mutari nequeat, si in neutram partem causa mutandi adsit, nulla-que victoria ejus esse possit, qui altero superior non est, ceu latius jam diximus *Tb. II. supra. HVBER. ad Tit. de re judic. qu. 16.* Ampliatur vero ista regula, ut locum habeat, sive judicia privata, sive publica exercentur, *d. l. 38. ad quæ publica judicia locus PAVLI pertinet L. 4. sentent. tit. 12. ubi: Inter pares sententias clementior severiori præfertur, & certe humane rationis est, favere miserioribus, & prope innocentes dicere, quos absolute nocentes pronunciare non possumus. conf. l. u. pr. l. 16. §. 1. ff. d. pæn.* Declaratur porro (1) in casu, ubi

C

qui-

bourp

quidem omnes condemnant reum, sed tamen diversis summis, ut minima spectanda sit *d. l. 38. §. 1.* tum propter eundem favorem rei, tum etiam, quod actor condemnato reo non sit superior, nisi quoad summam, circa quam omnes consentiunt. Limitatur vero ista regula ratione illarum causarum, quæ in jure nostro pro favorabilibus habentur, quales sunt, ceu diximus *Tbes. 8. libertatis, testamenti, matrimonii, dotis*, in quibus omnibus humanius est, illam sententiam sequi, quæ pro libertate, testamento, matrimonio, dote, pugnat, si maxime actoris non rei commodo cedat. *dict. textibus*, ubi Doctores, præsertim *Glossa, & Tellez. ad Cap. ult. X. de sentent. & re judic. j. c. si quis c. 33. q. 1.* quæ causæ sequentibus versiculis a *Glossa ad d. Cap. ult. X. de sentent. & re judic.* adductis comprehenduntur:

Stat testamentum, libertas, conjugium, dos;
Si sunt æquales, qui producuntur utrumque.

Istis vero omnes istas addunt Doctores, quas *pias* dicimus, quarum privilegia peculiari libro *TIRAQUELLVS* comprehendit. *v. c. 147. ib. BRVNN. in Proc. Civ. c. 27. n. 13. PRAESES de interpretatione Juridica c. 3. §. 17.* Quibus causis passim etiam jungunt Doctores causas nobilitatis, *arg. L. 2. §. in filiis decurionum. vers. in avo quoque ff. de Decurionibus. RICCIUS Collectan. Decif. 522. MOLDEN de statu nobilit. civil. c. 18. n. 10. & 74. KNIPSCHILD. de nobilit. L. 2 c. 10. n. 101. item causas possessionis. CARPZ. Decif. 82. n. 35. SIMON ad Grotium L. 2 c. 5. COCCEJVS Diff. de eo, quod justum est circa numerum suffrag. Sect. II. §. 13. Ad causas testamenti quod*

quod attinet, non omnes probant sententiam *MARCELLI* in *L. 10. ff. de inoff. testam.* quod *humanus* sit, si de inofficio testamento agatur, sequi ejus partis sententiam, quæ secundum testamentum pronuntiavit. Namque *AVTVMNVS* *Conf. Gall. barbarum & inhumanum* dicit, heredi scripto magis favere, quam filio exheredato: in quam rem *L. 4. ff. eod. & L. 19. ff. de liberis & posthum.* allegari possunt. Sed tuentur *MARCELLVM*, & eunomiam Romanam vindicant *WISSENBACHIVS* *Disp. XVII. ad ff. §. 4. & HVBERVS* in *eunomia Rom. ad d. L. 10.* Non vacat repetere utriusque partis argumenta: gratum tamen nobis erit, acceptumque, si in conflictu ea excutiendi detur occasio. Existimamus vero, in favore testamenti, quem & jus Civile & Canonicum probat, subsistendum esse. Dissentit *BRVNEMANNVS* *ad d. leg.* Sed quid est, quod *MARCELLI* sententiæ additum legimus: *nisi aperte iudices inique secundum scriptum heredem pronuntiassent apparebit?* Evertere hoc videtur totam prioris legis sententiam. Quis de hoc, an aperte iniqua centum virorum, qui de inofficio testamento cognoscebant, sit sententia, cognosceret aut sententiam feret? an forte centum viri? qui tamen officio suo jam functi sunt, nec denuo sententiam ferre possunt. *L. 55. ff. de re judic.* Et qui una pars, quæ contra testamentum pronuntiavit, alterius, quæ secundum testamentum jus dixit, sententiam iniquam dicere potest, cum utrinque judicantes pares sint numero, & neutra pars alteram vincat. An forte ad Prætorem hæc res pertinebat? sed ita solus Prætor in causa ad centum viros

pertinentem super hac iniquitate cognovisset, & jus
 dixisset. An credendum est parti, quæ de iniquitate
 sententiæ queritur? atque sic hæc fieret iudex in sua
 causa. Sane, si de iniquitate sententiæ, antequam
 pronunciatum est, cognitio fieri & sententia nova fer-
 ri debeat, nullus exitus esset litium; neque etiam
 sententia iniqua ideo nulla est, vel plane inanis; sed
 vires rei judicatæ, ut notum omnibus, nanciscitur,
 si ab ea non provocetur. *POLLETTVS Histor. Fori
 Rom. Lib. V. cap. 16. sqq. GLOSSA & ACCVRSIANI*
 de sententia per gratiam & sordes lata hoc comma ac-
 ciipiunt. Sed quomodo de hac nullitate ante senten-
 tiæ enunciationem queri quis potest? & peculiari ju-
 dicio opus foret, quo iudicum improbum factum ex-
 cureretur. Hanc ob causam non male opinatur *AN-
 TONIUS FABER, in Rational. h. l.* esse hic manum
TRIBONIANI agnoscendam, quæ exceptionem sub-
 necere non dubitavit, quæ tamen evertit totam no-
 mothesiam. Vid. tamen *CVJACIVS Lib. X. Obs. 20.*
 Quod vero de Jure Canonico diximus, id *GREGORI-
 VS IX. d. Cap. ult.* ad ordinarios iudices restringit: nam,
 ratione iudicum delegatorum id constituit, in casu
 dissensus utramque sententiam ex arbitrio delegantis
 pendere, ut adeo neutra per se habeat vigorem, sive
 pro reo sit, sive pro actore in causa favorabili: qua
 quidem parte supponendum est, delegatis illis vel
 commissariis decisionem causæ & pronunciationem
 sententiæ expresse commissam fuisse. Nam si hoc fa-
 ctum non est, atque tantummodo hoc illis datum,
 ut allaborent, litem amicabili compositione tolli; vel

de causa cognoscant, atque de ejus statu referant ad committentem vel delegantem, nullum tamen de ea ferant judicium; vel judicium suum quidem referant tantum ad delegantem, neutiquam vero id significant partibus: & alias sententiam nullam ferre, atque partibus promulgare possunt. Procul dubio vero respexit GREGORIUS IX. in Cap. 26. X. de sentent. & re judic. ad L. 28. ff. de re judic. ac ea, quæ ibidem de iudicibus pedaneis a MODESTINO dicta, ad delegatos suos applicare voluit. quorum quidem alias est diversissima ratio. Dicitur etiam potest apud delegantem, tanquam in radice remanere jurisdictionem delegatam, & ideo utramque sententiam pendere ab ejus voluntate. *Glossa & Tellez. ad d. c. ult.* Quicquid vero hujus fuerit, postquam praxis distinctionem istam iudicum ordinariorum & delegatorum cum Jure Canonico recepit, ab hac GREGORII constitutione in foro recedendum non esse existimo. BENDER. d. revis. actor. Concl. XIX. N. 16.

X.

Non possum mihi temperare, quin quæsitum afferam, quod HVBER. tractat ad Tit. ff. d. sentent. & re judic. §. 17. Reus citatus proponit exceptionem v. g. fori declinatoriam, qua paribus suffragiis admittitur & rejicitur. Quæritur: rejectio, an admissio prevalere debeat? Dicit JCrissimus vir, in Curia Frisiorum rejectionem prælatam fuisse, hac ratione scilicet, quod excipiens ea parte actor sit, juxta L. 1. ff. d. except. & sic hoc loco actor rei favore utatur. Addit vero, non defuisse,

C 3

qui,

qui, inter quos & ipse, ut viderur, fuit, pro admissione & exceptione starent; quibus ego omnino acedendum esse opinor: nam rejectio exceptionis declinatoriæ ferè aliquid novi, quod scilicet excipiens ex foro comperente in aliud trahatur, cui non est subiectus. Ast illud novum effici non potest, nisi per potentio-rem innovandi causam, quæ nulla est in pari iudicum numero. quod idem de aliis exceptionibus dicendum est. Excipiens scilicet intendit rem in eodem statu, quo est, retinere; cujus mutatio novum quid est, egens potentia vincendi, qua par numerus caret. Est quidem, ubi juxta *d. l. 7.* reus actoris loco habetur, præsertim intuitu probationum, quæ ab affirmante suscipi debent; sed in aliis rebus, & maxime, ubi de sententia ferenda quæstio est, reus manet reus, nec amisit favorem liberationis, ad quam pertinet admissio exceptionis. *L. 47. ff. d. Oblig. & actio.*

XI.

Ad evitandam vero votorum paritatem extant interdum peculiaries constitutiones, quæ, qua ratione procedendum sit, quidve agendum, definiunt. Quorsum pertinet Justinianæ *L. In offerendis. 37. C. d. appellat.* in qua constituit, in causis appellationum recipiendis æstimationem X. librarum auri excedentibus, infra XX. tamen tantum libras consistentibus, duos cognoscere ex Principis Consistorio debere, ita tamen, ut, si dissentiant, quæstor illis adjungatur. Pariter passim receptum est, ut impares numero constituantur, aut coeant iudices, (quod Judæis olim etiam

etiam placuisse, *SELDENVS Lib. II. d. Synedrio cap. 12. n. 4. docet*,) aut saltem illius, qui Præsidis & Directoris munere fungitur, vel ejus vicem sustinet, sententia pro duobus votis, seu suffragiis computetur, & in paribus numero sententiæ illi stetur, cui Præsides accedat. *STRUV. s. J. C. Ex. XLIV. b. 8. Ira in Ordinat. Judicii Aulici a FERDINANDO III. A. M. CCCC. LVI. edita* habetur: Da auch unerschiedliche Vota in der Anzahl gleich wären, so soll unser Præsident einem Theile mit seiner Stimme Beyfall thun, und alsdenn auf dasselbige, als das mehrere, schliessen. Simile quid in *Ordinat. Judicii Cameralis March. Brandenburg. Tit. III. §. 4.* habetur: Daferne das Collegium nicht einig, soll, wenn sonst die Vota gleich, diejenige Meinung, welcher unser Præsident beytreten wird, angenommen und behalten werden. Idem constitutum in *Ordinat. Curie Provincialis Jenessis Cap. III. teste MVLLERO ad Seruv. Syntagm. Jur. Civ. Exerc. XLIV. b. 8. §. 9.* Qua parte prudenti consilio & id sæpe constitutum, ut paribus suffragiis denuo colligantur vota, ut constet, num qui forte sententiam mutaverit, intellectis reliquorum rationibus, & ad alteram partem accedat; quod in *Sabaudie Senatu* fieri *ANTONIVS FABER. Cod. Lib. I. Tit. 7. Def. 2.* tradit. Pertinet huc *Ordinatio D. CHRISTIANI II. El. Sax. de Senatu Prvocationuu*, quæ sic se habet: Und, wenn also eines jeden Meinung angehöret, und sie nicht alle gleichstimmig wären, soll noch eine Umbfrage gehalten, und, da sie sich auch damahls nicht vergleichen, auf die Meinung, welche die meisten Stimmen

men hat, geschlossen werden. Da aber die Stimmen gleich, soll der Præsident, der Sachen einen Ausschlag zu geben, Macht haben, und es bey der Meinung, der er beypflichten wird, verbleiben; Es wäre denn, das einer oder mehr ihres Bedenkens solche erhebliche und rechtmäßige Ursachen hätten, das derowegen die Nothdurfft zu seyn erachtet würde, hierüber auch unsers Canzlers Bedenken zu vernehmen, soll alsdenn auch desselben, und nach Gelegenheit der Sachen Wichtigkeit, der andern unserer Hof-Räthe Meinung angehört werden. *Qua ratione in Camera Imperii, ubi diversi Senatus habentur, in casu paritatis votorum agendum sit, docet Ordinatio Camer. Part. I. Tit. 13. §. 10. ex qua sequentia excerpere non piget: Weiter ordnen, setzen, und wollen wir auch, das im Rath zu Verfassung der End-Urtheile mit den Grafen und Freyherrn nicht minder, den acht, und derer Bey-Urtheil vier, fünff, oder sechs, nachdem dieselbige groß und wichtig, zur Supplication vier, und Taxation der Expensen drey oder vier Besitzer seyn sollen. Wo aber etwas beschwerliches oder zweydeutiges vorfallen würde, das alsdenn die andre zum Theile, oder gar nach Gelegenheit, Größe und Wichtigkeit der Sachen, auch erfordert, und mit derselben Rath beschlossen werden soll. Und so sich begeben das die Assessores in Votis spännig, und in zwey gleiche Theile zerfielen, oder aber, das unter achten, drey aus wichtigen, ansehnlichen, und tawffern Ursachen, einer andern und sonderen Meinung seyn würden;*
so

so soll alsdenn die Sache oder Punct, darinnen sie
 streitig, an den Cammer-Richter und die andern
 Assesores gelangen, und zu derselben Ermessenheit
 stehen, zu solcher streitigen Sachen oder Puncten,
 nach Gelegenheit, Größe und Wichtigkeit derselben
 etliche aus den Benutzern zu verordnen, oder aber
 dieselben in dem andern Rath definitive, oder so es
 für gut angesehen, in vollem Rathe fürzunehmen,
 die Relationes wiederumb anzuhören, und sich einer
 Urtheil zu vergleichen. Conf. ZIEGL *Dicass. Concl. XLII.*
§. 13. TESSAVRVS Dec. Pedem. I. D. COCCEJVS
Differt. de eo, quod iustum est, circa numerum suffragi-
orum. Sect. II. §. 14.

XII.

Accidit vero aliquando, ut, quod in arbitris quo-
 que contingere supra diximus, iudices non in duas,
 sed in tres vel quatuor scindantur partes, ita, ut quæ-
 liber pars singularem sententiam ferat, & sic etiam
 nulla major pars, quam sequi possint, appareat. Quod,
 dum fit, disputatio de jungendis & dividendis sen-
 tentiis oritur, ut de pluralitate suffragiorum constet.
 Varia hujus rei exempla passim afferri solent, ex *PLI-*
NII Ep. XIV. Lib. VIII. ex *AGELLIO Lib. IX. Noct. At-*
tic. ex *QVINTILIANO Controv. 365.* Distingvendum
 hic iterum est inter sententias, quæ totis rebus diffe-
 runt, & inter eas, quarum altera partes alterius con-
 tiner; ita nempe, ut hæ conjungendæ sint in eo, quo
 conveniunt, illæ non item. Conjunctionis illius ex-
 emplum præbet casus, ubi in diversas summas con-
 demna-

D

demna-

demnatio facta, qualem supra retulimus *Thes. VI*. Ubi eadem decisio locum invenit, quam ratione arbitrorum obrinere diximus. *CVJACIVS Lib. XII. Obs. 16. GROTIUS Lib. II. cap. 5. §. 19.* Ubi vero sententiæ totis rebus differunt inter se, majoris artis est, ut judicetur, quatenus conjungi & dividi possint sententiæ. In judiciis enim omnino exitus quærendus est, nec in eo subsistendum, quod nihil actum, ceu de arbitriis supra diximus, quorum alia ratio est, quam judiciorum, ad quæ res devolvi potest, si arbitria exitu careant. Fac ergo, unum judicem quæstioni subicere reum, post eam, si in negatione criminis perstiterit, supplicio liberandum; alium censere, in insulam relegandum esse; alium vero, morte puniendum: qualem speciem *PLINIVS* refert *d. l.* Harum sententiarum sane diversitas tanta est, ut non esse possint, nisi singulæ, quemadmodum late & docte *PLINIVS* loco alleg. ratiocinatur, ut adeo enunciatio ista judicum nullum exitum causæ præbeat. Fac porro, ut apud *AGELLIVM* legitur, septem judices de reo cognoscere, eamque sententiam ratam esse debere, quam plures in eo numero duxerint: duos vero censuisse, reum exilio mulctandum; duos alios pecunia; tres reliquos capite plectendum. Quæ sententiæ, cum diversissimæ sint, & singulares, non male *AGELLIVS* ἀνάγον hoc genus controversiæ dicit. Equidem videtur, graviorem sententiam, quæ capite punir, præferendam esse, quoniam numero potior dubus alteris, quarum cuilibet duo tantum adhærent. Quorsum collineat *CVJACIVS d. l.* Sed, quia tamen

men

men quatuor in eo conveniunt, supplicio ultimo eum plectendum non esse, dubium sit utrum illam graviozem sententiam sequi possimus, cum & alias in mitiorem partem inclinandum sit. Atque ideo *ANTONIUS TESSAVRVS* *Decis. 1. n. 12.* putat, in favorem rei judicandum esse, cum quatuor ex septem in eo conveniant, ut a morte liberetur reus. At vero ita incertum iterum sit, quæ poena irroganda sit, dum & circa hanc quatuor dissentiant. *FABER Cod. Lib. 1. Tit. 7. Def. 3.* Si dixeris minimam esse eligendam, & sic in nostra specie multam; illud eveniet, ut duo, atque sic minima pars, vincant majorem. *HVBERTVS* existimat *d. 4.* duos, qui in pecuniam condemnant, esse conjungendos cum relegantibus, quia sine dubio malunt relegari, quam capite puniri eum, quem pecunia duntaxat multat: & sic ad præsumtam voluntatem opinantium respiciendum esse. Verum, licet multantes præsumtive malint relegari reum, quam capite plecti; dubium tamen est, an ex hac præsumta voluntate aliud illis affingi, & in actum deduci possit, quam quod diserte ab illis est enunciatum. Interim hæc sententia ideo non negligenda videtur, quod mediam viam, qua in re dubia sæpe usus est *JVSTINIANVS*, ambulet, atque inter rigorem & lenitatem incedat. Optimum ergo est, ut, si hæc ita contingant, opera detur, ut rationes omnes bene expendantur, reperanturque suffragia, tententurque, utrum quis sententia priori omissa alii accedat: quod in causa, de qua *PLINIVS* agit, factum esse, ex ejus *Epistola* discimus. Quod si vero quilibet in sententia

sua persistat, & inter eos omnino non conveniat, nil superest, quam ut res suspendatur tantisper, deferaturque ad superiorem, & illius iudicium exspectetur. Quod sæpius in Dicasteriis quoque Saxonis fieri, experientia docet.

XIII.

Illæ vero, quæ a nobis dictæ sunt de ratione finiendi litem, si pares iudicum sunt sententiæ, restringere solent nostri Interpretes ad primam instantiam. Aliud vero obtinere dicunt in secunda instantia, in qua, si casus contingit, ubi pares sententiæ sunt iudicum, nec ad conditionem rei, nec favorem causæ respiciendum esse volunt; verum citra istum respectum sententiæ primæ instantiæ confirmandam esse, ajunt. Namque, qui adversus sententiæ remedium utitur, sive devolutivo, sive suspensivo, queritur de sententiæ iniquitate; quæ iniquitas, cum non præsumatur, quin potius pro sententiæ fortissima præsumtio sit, liquido demonstrari, atque doceri ab allegante iniquitatem istam, debet. Hoc si non fiat, res in priori statu manet; nulla enim causa est, cur mutetur sententiæ prior. Factum autem id esse, dici nequit, nisi prævaleat, & superior evadat ille, qui remedium est usus, & mutationem sententiæ querit. Quæ vero prævalere, & superior esse possit altero? ubi pro hoc stant tot sententiæ iudicum, quot pro querente de iniquitate, & suffragia sese mutuo elidunt. Quæ quidem Doctorum sententiæ nullo textu juris, quo diserte hæc quæstio decisa innitur; analogiæ juris tamen non repugnat, atque in appellatione, suppli-

cati-

catione, revifione, aliisque remediis fimilibus, e. gr. leuteratione locum invenire potest: & maxime quidem in revifione, quæ ex prioribus actis instituenda, nec nova adferri patitur. *GAILIVS L. 1. Obf. 154. Ordinat. Cameral. Part. III. Tit. 53. §. 3. Recessus Imp. noviss. §. 125.* Tuentur istud dogma *BENDERVS in Tract. de revif. act. concl. XXII. n. 19. fqq. RVLANDVS de Commiss. P. I. L. 2. C. 21. n. 18. GILLHAVSEN. arbor. Jud. C. VIII. P. IV. de revif. n. 25. UMMIVS ad Process. Disp. XIX. Tb. 12. n. 56. MVLLERVS ad Struvium Exerc. XLIV. tb. 8. HERTIVS de iudicio reviforio. Tb. 28. aliique.* Quod tamen ita capiendum est, modo non lex adfir, quæ definiat, qua ratione paribus sententiis iudicium res in his instantiis dirimenda fit, ceu diximus *Thes. XI.* Itaque non possumus probare, quod apud *ANTONIVM TESSAVRVM* in additionibus ad *novas decisiones Pedemontanas*, & quidem primam in fine traditur: quando causa revifionis ventilatur, etiam si Præsides staret in pari voto contra sententiam priorem, tamen ex discrepantia votorum rem effici dubiam, & in dubio pro sententia priori iudicandum esse. Nam, ubi lex Præsidi, vel illi, qui ejus vice fungitur, decisionum suffragium defert, utique illi standum est omnino; quamvis non negem, bene facere, & Præsidem & alios, si in dubio potius confirmationi studeant sententiæ prioris, quam ejus reformationi: sæpius enim bene latæ sententiæ in pejus reformantur; neque utique melius pronunciat, qui novissimus sententiam laturus est. *l. 1. ff. d. Appell. Conf. si placet, Præsario Præsidis ad ejus Consult. & responsa.*

Nostra ætate quæstio: *Utrum in iudicio revisorio paribus revisorum sententiis prior sententia confirmanda sit, nec ne?* magnis animorum motibus, non tantum inter Jctos, sed etiam in ipsis rerum argumentis Wetzlariæ, imo & Ratisbonæ in Comitibus, ipsa etiam Aula Cæsarea disceptata est. Scilicet nemini, quibus res patriæ, vel parum cognitæ sunt, ignotum esse potest, antiquam litem inter Episcopum Monasteriensem, ejusque Capitulum Ecclesiæ Cathedralis, & Ordinem Equestrem ejusdem territorii, atque inter illas familias, quarum membra *Erbmanni* vocantur, vertisse, dum hisce a prioribus quæstio status nobilitatis mota, atque aditus præcludi voluit ad dignitates Ecclesiæ Cathedralis Monasteriensis. Causa illa acta est coram Iudicio Camerae Imperii, quæ tandem post longa temporum intervalla A. M DC LXXXV. sententiam dixit pro *Erbmannis*. Ob quam causam adversa pars remedium revisionis usa est. Nulla visitatio Camerae ordinaria, quæ alias revisionibus sententiarum operam quoque dare debet, *Ordin. Camer. P. I. Tit. 50. Recess. Imperii noviss. §. 128.* propter varia impedimenta, quæ se objecerunt, hucusque institui potuit: (de qua re vid. *SCHWEDERVS part. gener. Cap. III. §. 3.*) placuit itaque Imperatori atque Statibus, VI. constituere Revisores extra ordinem, quibus negotium hocce demandetur. Delegatum autem hoc negotium est *Moguntino & Saxoniam Electoribus, Episcopo Spirensi, Landgravioque Hassiæ Casselensi, atque Civitatibus Augusta Vindelicorum, & Francofurto*, hac ratione: *Daß selbige*
a die

a die der Kayserlichen Ratification intra trimestre sich ehnselbahr ohne Einwendung einiger Entschuldigung / zu Weylar einfinden / forterst die Güthe tentiren, in deren Entstehung denen Rechten, Cammergerichts-Ordnung, und Reichs-Sakungen / insonderheit der im letzten Reichs-Abschied vorgeschriebener Ordnung gemäß, die in ermeldtem dero Cammer-Gerichte verhandelten Acta sumptibus Imperantis, mit allem Fleiß und Assiduität gewissenhafte revidiren, und in Zeit von einem Jahre solcher Gestalt erkennen und sprechen sollen, wie sie es für Gott Ihro Kayserl. Majest. und dem Reiche zu verantworten getrauen, zudem auch sie Revisores darüber, nach Inhalt der Cammer-Gerichts-Ordnung absonderlich zu verpflichten; Fals aber dieselbe in ihrem Gewissen finden, daß sie in solchen Fristen in dieser Sache ohnmöglich die Revisions-Urtheil publiciren können, ihnen zugestatten wäre, sich eines ferneren Termins, in welchen sie mit der Urtheil, und deren publication fertig zu seyn vermeinten, gewissenhaft zu vergleichen, solches aber aus keinerley Urfach, oder *Pratext*, wie die Mahnen haben, oder erdacht werden könnten, oder möchten, noch aber ein Jahr hinaus, mit Einschließung jedoch der Zusammenkunft obangesezter dreyer Wionathe zu extendiren befugt, sondern ihnen eine mehrere Zeit ausdrücklich auch alle Anfrage *pro ulteriori prorogatione termini*, so wohl denen Revisoren, als denen Partheyen selbst verbotzen, und nach verfloffenen ein- oder allen falls zweyjährigen Termins, die ergangenen Came-

Cameral Urtheile dem obangeführten Reichs-Abfchiede zu Folge, zur Execution gebracht werden solle, &c. Legi merentur tum Conclusum trium Collegiorum Sacri Rom. Imperii, signatum d. 30. April. A. MDCCVI. tum Decretum Cæsareæ Commissionis, quod istud Conclusum approbat, datum d. 24 Jul. ejusdem anni, quæ scripta extant in ANTONII FABRI Concellaria Status Part. XI. pag. 335. & 340. sqq.

Convenerunt Starium Deputatorum Subdelegati Werzlariz, aggressique sunt negotium demandatum. Rem vero dum ordine peregerunt, tandem, cum vota colligerentur, præter spem & opinionem paritas se prodidit sententiarum. Retulerunt d. 27. August. A. MDCCVII. ad comitia, quæ contingere; cujus relationis verba addere placet: Dann endlich unsere Vota abgelegt und verlesen, sich aber wieder alles Versehen zugetragen, daß eine paritas vororum herauskommen, gestalt ein Theil auf gewisse Maas pro reformanda, das andere pro confirmanda sententia concladret. Wenn nun dergleichen casus in Judio revisorio sich wohl nicht mag zugetragen haben, auch disfalls kein *lex pragmatica* vorhanden, daher man mit Abfaß- und Publicirung einer Revisions-Urtheil anzustehen, veranlasset worden. Als haben wir eine Nothdurfft zu seyn ermessen, gleichwie Ihre Kayserl. Majestät, also auch Ew. Excellenzen, Hochwürden, und unsern Hoch- und Viel-geehrten Herren hiervon gebührende Nachricht zu geben, und lediglich anheim zu stellen, was disfalls von Reichswegen verordnet, und uns fernerweits darinnen zu verfahren, anbefohlen werden wird.

Dedit hic eventus occasionem variis litigiis & scriptis publicis, quæ tum seorsim extant, tum *in dict. Cancellar. Scarus Part. XII.* post relationem revisorum pag. 712. *sqq. Part. XIII. Cap. 8. pag. 185. sqq. Part. XV. cap. 4. pag. 77. sqq. & pag. 291. seqq.* nec non *Tom. I. Elect. Juris publici pag. 719. sqq. 767. & Tom. III. pag. 72. sqq.* reperiuntur. Erbmanni dicebant, casum contigisse, ubi sententia prior pro confirmata habenda sit, atque allegabant ea, quæ antea a nobis in partes vocata sunt. Pars vero altera plane in alia ibat, asserebatque, nihil actum esse, causam denuo sub examen revocandam, adjungendum esse Commissarium Cæsareum, vel novos ordinum Deputatos, Revisoribus, ut paritas suffragiorum evitari queat. Trahendum, ajebant, huc esse textum in *Ordinat. Cameral* quem supra *ibef. XI.* adduximus. Dicebant porro, Revisores ab Imperatore & Imperio constitutos, vel saltem illorum Subdelegatos, rationem habere Judicium delegatorum: qui, si pares sententias proferant, nullam valere, sed delegantis judicium expectandum esse, ceu supra diximus *ibef. IX. per Cap. ult. X. d. sentent & re judic.* Provocabant etiam *ad l. 58. ff. de judiciis*, juxta quam, superior, qui judicem dedit, re integra revocare posset dationem, vel datis judicibus alios adjungere: ut alia taceamus. Non deerant Erbmannis, quæ reponi posse credebant. Namque adjunctionem, ajebant, Commissarii Cæsarei vel aliorum ordinum sapere novum judicium revisorium, quod tamen ordo juris, quem *Ordinat. Camer. P. III. Tit. 13. §. 10.* præscripsit,

fit, haud admittit. Constitutionem supra adductam, & in Camera, quæ in diversos Senatus distributa, usitata, non posse trahi ad hoc iudicium revisorium, ubi Cæsar & Ordines universi certis Revisoribus, iisque omnibus simul negotium intra certum tempus conficiendum demandaverint. Negabant, Revisorum, vel etiam illorum Subdelegatorum iurisdictionem esse delegatam: (*qua de re quidem inter Camerales scriptores magna disceptatio esse solet, BENDER. de revid. actor. Concl. IV. GAL. L. I. Obs. 155. n. 6. quamvis nostro iudicio satius foret, ab illa abstinere: quoniam, si fateri verum volumus, hæc iurisdictione nec ad ordinariam, nec ad mandatam vel delegatam in sensu Juris Civilis & Canonici commode referri potest.*) atque ideo nullum hic locum definitioni Pontificis esse concedendum; minus huc quadrare PAVLI responsum in d. l. 58. quod de pedaneis iudiciis, & datis conceptum est. Esse decretum, addebant, ab Imperatore & Statibus, ut a Revisoribus constitutis, non aliis, intra annum, vel, si opus, biennium, sententia dicatur; defunctos hos esse hoc suo munere, & dum pares sententiæ fuerint, nullum alium exitum dari posse, quam, ut sententia Cameralis pro confirmata habeatur, & executioni demandetur. Non de erant adversariis, quæ regerent ad ea, quæ ab Erbmannis adducta, quæ in eorum scriptis legi possunt. Incidebant etiam aliæ quæstiones: utrum scilicet in hoc iudicio revisorio Erbmanni pro reis habendi sint, an pro actoribus? an cauta nobilitatis sit favorabilis? an pro Erbmannis, tanquam possessoribus in dubio pronuntiandum? an

nova

nova documenta admittenda sint, quæ allegabant *Monasterienses*? an hi beneficio restitutionis in integrum frui queant? utrum tempus, quod, dum super relatione subdelegatorum in comitiis deliberatum est, effluxum, in biennium imputandum sit, nec ne? & quæ sunt alia, quæ omnia excutere & recensere, nimis longum foret, nec nostri est instituti. Dicamus, quis exitus hujus rei fuerit.

XVI.

Scilicet, postquam diu multumque hac de re in Comitiis disputatum, atque in suffragia demum itum est, censuit Celsissimus Electorum Senatus, adjungendum esse Commissarium Cæsareum huic Judicio Revisorio, qui una cum Revisoribus constitutis denuo de causa cognoscat, atque per sententiam litem hancce finiat. In Collegio Principum non omnes idem senserunt; vid. *Cancell. Stat. Part. XV. p. 362. seqq.* plurimum tamen suffragia hoc volebant, propter paritatem votorum, in sententia Camerali esse acquiescendum, eamque pro confirmata habendam. Cui concluso Civitates Imperiales accesserunt. Sic, præter alia, hæc causa & hoc fatum experta est, ut unanime Conclusum omnium trium Collegiorum Imperii non potuerit fortiri. Ut adeo illi quæsito: utrum duo vota curiata Conclusum Imperii Ordinum faciant, nec ne? locus fuerit. Quæ quidem quæstio lege publica definita non est; licet affirmativa exemplis non destituatur, quæ adducit *HERDENIVS in notissimo Libello suo Lib. II. cap. VIII.* extraque dubium a quibusdam posita

posita habeatur. vid. *illustris Autor Heroldi Europaei Tom. I. pag. 81. VITRIARIUS Lib. IV. Tit. 1. §. 70. COCCÉ J. d. l. s. l. §. 38. 39.* Non desunt tamen, qui contradicunt, nec, Electoribus illam placere sententiam, dicitur, fatente *HERDENIO d. l. Conf. KVLPISIVS de placitis ordinum §. 3. n. 14. PRAES. Jur. publ. prud. C. XLV. §. 17. 18.* Quicquid hujus sit, quod nostrum non est definire, discors Collegiorum Imperii conclusum Cæsari D. JOSEPHO oblatum est, quod in *Cancell. Stat. Part. XIII. p. 379.* reperitur, qui, licet primum adjunctio Commissarii Cæsarei placuerit, ut ex decreto d. 12. Febr. M DCCVIII. *dict. Part. XIII. p. 285.* constat, tandem tamen sententiam Collegii Principum & Civitatum comprobavit, atque per id sententiam Cameralem d. 20. Octob. A. M DCLXXXV. enunciam pro confirmata habuit, jussitque, illam ad exitum deducendam esse. Operæ pretium non deesse puto, si tum Conclusum Imperii, tum Decretum Cæsareæ Commissionis (quod insertum est *Cancell. Stat. Part. XV. p. 306.*) sub calce adjiciamus. Et sic casus exstitit, ubi Sacra Cæsarea Majestas, si Ordinum curiæ duæ a tertiâ abeant, duabus istis accedens rem in Comitibus ventilatam confecit, quæ res alias controversa non caret. Vid. *TITIVS in vindictis Vitriarii castigat. §. 299. §. 301. pag. 236.* Ita vero vicit illa opinio, quæ paribus Revitorum votis priorem sententiam firmat. Equidem nondum acquievere Monasterienses; sed omnem lapidem moverunt, ut in aliam sententiam flecterent Cæsarem & Ordines. Testes sunt scripta varia ob hancce causam oblata Comitibus. extant

in

in *dict. Part. XV. Canc. Stat. pag. 310. & Part. XVI. cap. 10. pag. 525. 599.* ubi vota singula in Collegio Principum prolata exhibentur. *v. Part. XXVII. pap. 287. 294. 315. 599.* Sed omnis ista opera frustranea fuit. Tandem enim Cæsar invictissimus CAROLVS VI. severa mandata ad Episcopum Capitulumque Monasteriensis Ecclesiæ ac consortes misit, data d. 20. Novembr. A. MDCCXIV. & 30. Octobr. A. MDCCXV. quibus, ut pareatur sententiæ Camerali, jubetur, addita comminatione, si secus fiat, executionem secundum Leges Imperii expectandam esse. Legi possunt hæc mandata *d. Part. XXVII. pag. 333. 340.* Literæ Reverendissimi Episcopi ad Cæsaream Majestatem missæ d. 24. Dec. MDCCXV. subjiciuntur, quibus mandatis Cæsareis se cum Capitulo & Ordine Equestri obtemperaturum spondet. Sed videtur litibus carituram non esse victoriam Erbmannorum.

Plura de hoc nobili argumento dici potuissent, sed instituti ratio monet, ut finis verborum fiat.

Dictatum. Ratisbonæ die 31. August.

MDCCVIII. per Moguntinum.

Conclusum trium Collegiorum Sacri Ro-
mani Imperii.

Nls man in allen dreyen Reichs-Collegiis die per
dictaturam publicam communicirte Relation der
subdelegirten Revisoren, in der so genannten Münste-
rischen Erb-Männer-Sache, wie auch das hierauf
gefolgte Kayserl. Commissions-Decret und dictirte
beyderseitige Memorialia sub. Nris - - in förmliche
proposition und deliberation gestellet, und sich ge-
eufert, daß das Chur-Fürstliche mit dem
Fürstl. und Städtischen Collegio ganz differenter
Meinung dergestalt gewesen, daß auch auf besche-
hene verschiedene perRe- & Correlationem vorgenom-
mene Communication keine Hoffnung obhanden sey,
zu einem einmüthigen Concluso trium Collegiorum
zu gelangen; So ist beliebet worden, diese differen-
te des Chur-Fürstl. Collegii eines- und des Fürstli-
chen und Städtischen Reichs-Collegiorum andern
Theils ausgefallene Meinung in ein Conclusum tri-
um Collegiorum separatim zu bringen, gestalten
dann das Chur-Fürstl. Collegium folgender Mei-
nung ist, was massen von Kayserl. Majest. annoch
ein Commissarius zu dieser Revisions-Sache zube-
nommen, und Dieselbe darumb allerunterthänigst
zu ersuchen wären, welcher Commissarius sich nebst
denen andern subdelegirten Revisoren innerhalb 4.

Wochen

Wochen Zeit a die publicatæ Ratificationis Cæsareæ in Wehlar einfinden, daselbst zusammen treten, und der Cammer-Gerichts-Ordnung, Reichs-Abschied, und bey denen Revisoren üblichen Observanz gemäß, nach vorhergegangener des Kayserl. Commissarii Reichs-gewöhnlicher Legitimation und würcklicher Ablegung des Revisions-Cydes die acta & actitata auch revidiren, die angegebene noviter reperta Documenta (so von dem Hoch-Stift und Dom-Capitul zu Münster, gleich bey Ankunfft der Kayserlichen Commission und übrigen Subdelegirten, sambt Ihrer deduction in obgemelten termino sub pœna præclusi zu produciren wären,) gesambter Hand zur Rechtlichen Cognicion ziehen, und wann sie dieselbe nach denen Reichs-Gesetzen erheblich finden, dem Gegentheil cum congruo termino zur Gegen-Nothdurfft communiciren, und da diese einkommen, und dem Judicio revisorio übergeben, oder die Documenta unerheblich gefunden worden, diese mehr als anderthalb hundert Jahr gewährte Proceß-Sache ohne Gestattung eines fernern termini sub quocunque demum prætextu, wie derselbe auch erfonnen werden könte, oder möchte, alsobald ohne Verweilung, so man der Commissarien und subdelegirten Revisoren abgelegten Pflichten und Gewissen überlässet, per sententiam völlig und gänzlich gewissenhaftt entscheiden, und die Urthel würcklich publiciren solten, im übrigen lässet man es bey dem von Kayserl. Majest. allergnädigst ratificirten Reichs-Echluß vom

vom 30. Aprilis 1706. in allen punctis & clausulis lediglich beenden.

Im Fürstl. und Städtischen Collegio hingegen gehet der Schluß dahin, nachdem man erwogen, was in der Münsterischen Erb-Männer langwiehrigen Streitigkeit zu deren gänglicher Erörterung und Ausmachung schon vorhin in allen dreyen Reichs-Colligiis vor dienstam und convenient erachtet, folgendes an Kayserl. Majestät gewöhnlicher massen gebracht, auch davon allergnädigst ratificiret worden, und was demnechst so wol von denen subdelegirten Revisoribus anhero Berichtlich gelanget, als sonst von ein und andern Theil ad di&aturam publicam geforamen; So hat man per majora befunden und geschlossen, daß man es bey denen Reichs-Constitutionibus und darnach ergangenen allergnädigst ratificirten Reichs-Gutachten dergestalt zu lassen, daß, indeme denen subdelegatis Revisoribus, vermöge deren gemessenen Instruction committirt gewesen, über sothane Streitigkeit ohn alle weitere Anfrage in præfixo termino biazui einen endlichen Rechtslichen Ausspruch zu thun, dieselbe aber solchen nicht nachgekommen, sondern auf alleine eingeschickten Bericht, der einiger massen sich ergebenen paritatis votorum gleich und unerwartet einer vom Reich darüber verlangten Resolution aus einander gegangen, worüberhin gedachter zweyjähriger terminus vollends verstrichen, also nunmehr die ehedem pro Erbmannis ausgefallene Cameral-Urthel bey der in Revisorio ereit

ereigneten paritate Votorum, nach Ausweis der von denen bewehrtesten Cameralisten attestirten / und ohnedem der analogiæ Juris gemäßen Observanz umb so mehr pro confirmata zu achten seye, als das von Ihrer Kayserl. Maj. und dem Heil. Röm. Reich indulgirte piennium würcklich verstrichen / einfolglich selbige berührten Reichs-Schluss gemäß, zu Vermeidung der wiedrigen Falls hieraus unfehlbar befoegenden schädlichen Consequenz zur behörigen Execution zu bringen / und dieselbe auf einigerley Weise nicht ferner zu retardiren oder aufzubalten seyn. Und wären diese beyde differente Meinungen Ihrer Kayserl. Maj. wie hiemit beschiehet, allerunterthänigst einzuschicken. Signatum Regensburg den 31sten Aug. 1708.

(L.S.) Chur-Fürstl. Mayntzische Cansley.

Dictatum Ratisbonæ d. 19. Jun.

1709. per Moguntinum.

Decretum Casareæ Commissionis.

Wohin der Röm. Kayserl. Maj. unsern allergnädigsten Herrn Chur-Fürsten, Fürsten und Ständen des Reichs, in der so genannten Erb-Männer-Sache, auf die per Diæ. publ. communicirte Relation der subdelegirten Revisoren / wie auch Ihre Kayserl. Maj. darauf erfolgetes Commissions-Decret, und beyder Theilen Anbringen ihre dfferirende Meinungen in Unterthänigkeit eröffnen wollen / das haben dieselbe aus denen Ihre geziemend eingeschickten Concluso trium Collegiorum de dato 31. Aug. verwichen

F

nen

nen Jahres, der Länge nach, allergnädigst verstanden. Wann nun Ihro Kayserl. Majest. besagtes Conclusum und all dengen Inhalt, samt denen darbey gefügt gewesenen 11. Beylagen, und denen Ihro seithero, Nahmens Ihro Hoch-Fürstl. Gnaden zu Münster, wie auch Dero Dom-Capituls und Ritterschafft eingereicht verschiedenen Memorialien, in reiffe Erwegung gezogen; So haben dieselbe denen allgemeinen Rechten, wie auch denen Reichs-Constitutionen, insonderheit auch dem Reichs-Ab-schied vom Jahr 1654. und dem von Ihro Kayserl. Maj. ratificirten Reichs-Schluss, vom 30. April 1706 gemäßer zu seyn erachtet, diejenige Meinung zu ratificiren, welche dahin gehet, daß die in dieser Erb-Männer-Sache an Dero Kayserl. Cammer-Gericht, den 20. Octobr. 1685. publicirte Urtheil, sowohl in petitorio als Possessorio zu confirmiren, oder pro confirmata zu achten, und zu behöriger Execution ohne Verzug und Aufhalten zu bringen sene. Ihro Kayf. Maj. ratificiren demnach obangezogene Meinung, Krafft dieses, und confirmiren mit guten zeitigen Rath und rechten Wissen, icht berührte Cameral Sentrenz nicht nur in possessorio, sondern auch in petitorio, und erklären derselben zu Folge, daß die Familien oder Geschlechter der in Actis benennter Erb-Männer für rechte Adelsliche und Ritter-Bürdigen, gleich andern des Hoch-Stifts Münster Rittermäßigen von Adel zu halten seyen, dahero auch vorernannten Dom-Capitul und Ritterschafft samt und sonders obgebühret, benannte Erb-Männer Familien, und
die/

die, so daraus ehelich herkommen, durch unter-
 nommene Veränderung der Titula, Ausschließung
 von Ritterbüdigen Stifffern und Collegien, nicht
 Zulassung derjenigen Erb-Männer, so keine mem-
 bra des Rathes der Stadt Münster, gleich andern
 Rittermäßigen Personen zu erscheinen, von andern
 Ritterbüdigen, geklagter massen zu unterscheiden,
 abzufordern, und geringern Standes zu halten, son-
 dern daran zu viel und unrecht gethan, und dero-
 wegen sich dessen hinführo zu enthalten haben, und
 deswegen gungsame Caution zu leisten schuldig seyn,
 und mit Recht darzu verdammet worden. Aller-
 massen auch Ihro Kayserl. Maj. selbst mehr gedach-
 te Erb-Männliche Familie, und die, so aus denens-
 selben ehelich herkommen, für rechte Ritterbüdige
 Edelleute, gleich andern des Hoch-Stifffs Münster
 Rittermäßigen von Adel halten, und sich allergnä-
 digst versehen, daß Ihro Hoch-Fürstl. Gnaden zu
 Münster, wie auch Dero Dom-Capitul und Rit-
 terschaft, sammt und sonders vorermelten confir-
 mirten Cammer-Gerichtliche Urtheil gebührende ge-
 horsamste Parition vorderlich leisten, mithin Dero
 anvertrautes Hoch-Stifff, von anderen unbeliebi-
 gen dahin unverhoffenden Weigerungs-Fall unan-
 gängl. Reichs-Satzungsmäßigen Executions-Mit-
 teln zu befreien, von selbst bedacht seyn werden.
 Mehr allerhöchst ernannte Ihro Kayserl. Maj. ge-
 heimlicher Conferenz-Rath, und zu noch für wäh-
 rendem Reichs-Tag höchst-ansehnlichster Principal-
 Commissarius, der Hochwürdigste, Hochgebohrne

Fürst und Herr, Herr Johann Philipp, der Heil. Römischen Kirchen Tit. S. Sylvestri Priester, Cardinal von Lamberg, Bischoff und des Heil. Röm. Reichs allhier Fürst zu Passau etc. haben solches der Churfürsten, Fürsten und Ständen des Reichs, allhier versammelten fürtrefflichen Rätthen, Botschaften und Gesandten hiermit anzeigen, auch unerwähnt nicht lassen wollen, daß alles, was erwan bey dieser Revision præter ordinem, und gegen das gewöhnliche und Reichs-Satzungs-mäßige Verkommen unterlassen worden, in künftigen Revisions-Fällen zu einiger Consequenz oder Präjudiz keines weges anzunehmen seye. Und bleiben Ihre Hoch-Fürstl. Eminenz Denenelben mit freundlich-geneigt und gnädigen Willen wohl beygerhan. Sigl. Regensburg, den 19. Monats-Zag Dec. des 1709. Jahres.

(L.S.) Joh. Philipp, Card. von Lamberg,
Bischoff und Fürst zu Passau.

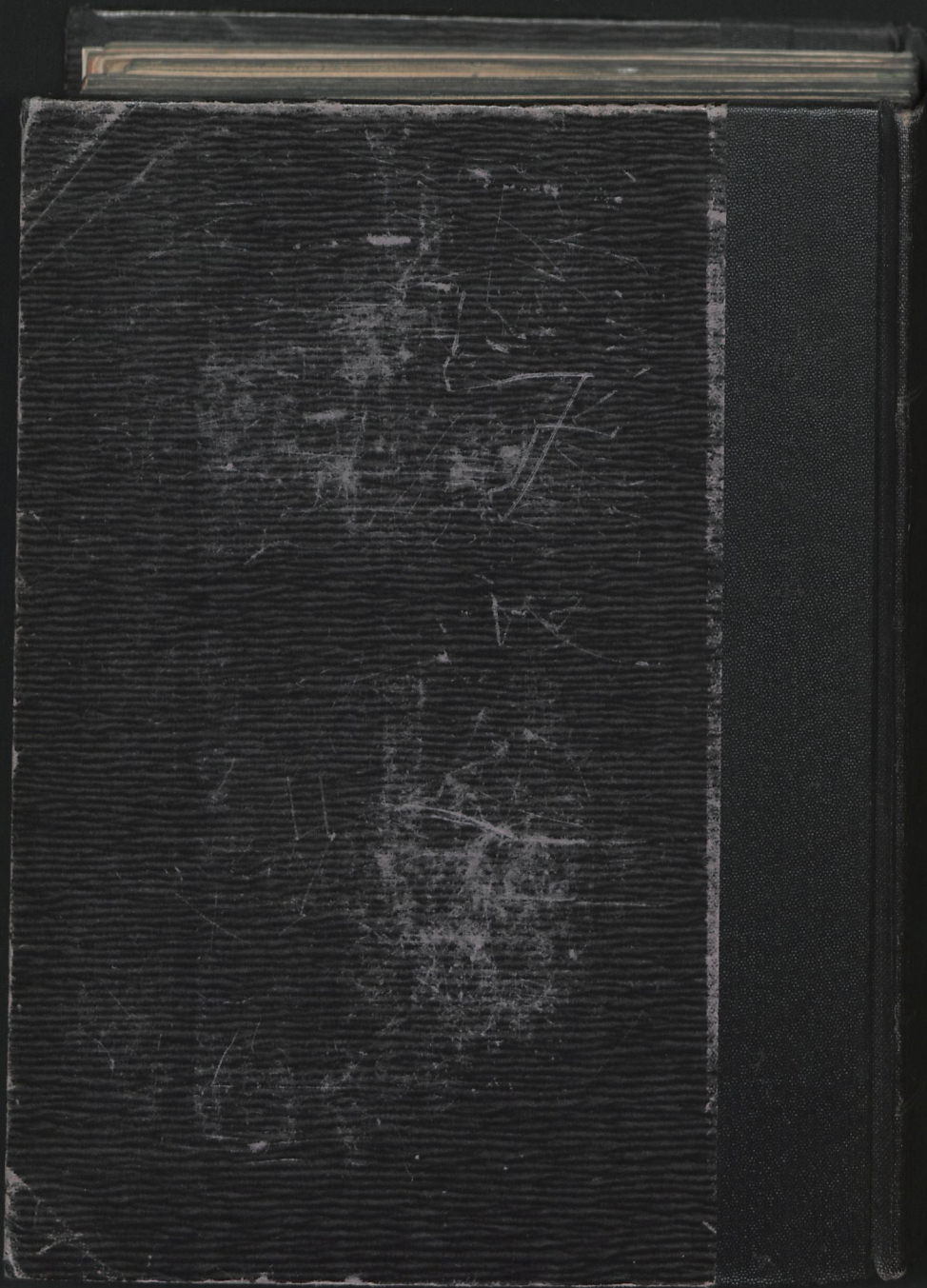
Wittenberg Diss. 1717

ULB Halle 3
005 841 755

W 18

DISSERTATIO JURIDICA
DE
PARIBVS
SENTENTIIS JUDICVM
ET
ARBITRORVM

15-22
1777 1776

QVAM
SVB PRAESIDE
DN. CASPARE HENRICO
HORNIO

JCTO ET ANTECESSOR. POTENTISS. REG. PO-
LON. ET ELECTOR. SAX. IN PROV. SENATV
CONSILIARIO, FACVLT. JURID. IN ACAD.
VITEMB. ORDIN. ET SENIORE ELECTOR.
CVR. CONSIST. ECCL. ET SCABINATVS

NEC NON
JVDIC. PROV. IN LVSAT. INFER. ASSESSORE
IN AVDITORIO JCTORVM

AD D. XII. JUN. A. MDCCXVII
PVBLICO ERVDITORVM EXAMINI

SVBMITTIT
GEORGIVS GVILIELMVS DE REIBNITZ
EQV. SIL. INFER.

RECUSA CLD LXXX XLIV.

